

EMTA raamatukogu tegevus 2022. aastal

2022. aastal täienes raamatukogu fond 2850 eksemplari võrra: 813 raamatut, 1900 nooti, 13 teadustööd, 87 auvist ja 37 perioodilise väljaande aastakäiku.

2023. aasta alguse seisuga on fondi suurus 195 780 eksemplari: 45 022 raamatut, 114 261 nooti, 3195 teadustööd, 28 172 helisalvestist (sh 17 558 CDd), 3567 videosalvestist (sh 2824 DVDd) ja perioodikaväljaanded. Peale selle on EMTA arvutivõrgus võimalik kasutada enam kui 20 muusika- ja teatralast andmebaasi ning ka EMTA repositoorium täieneb pidevalt uute digitaalteavikutega.

Aasta jooksul lisas EMTA raamatukogu Eesti raamatukogude e-kataloogi ESTER 1501 bibliograafilist kirjet ja 3474 eksemplarikirjet. Seisuga 1. jaanuar 2023 oli raamatukogu fondist umbes 88% (172 631 kirjet) kataloogitud ESTERisse. Eesti artiklite andmebaasi ISE (Index Scriptorum Estoniae) täiendati 228 kirjega, rahvusvahelisse muusikakirjanduse andmebaasi RILM (Répertoire international de littérature musicale) lisati 33 kirjet koos ingliskeelsete abstraktidega ning vokaalteoste eestikeelsete tõlgete andmebaasi Loreta sisestati 26 uut lauluteksti.

Aasta olulisim ettevõtmine oli raamatukogu arhiivis olevate üliõpilaste ja õppejõudude teadustööde digiteerimine. See sai võimalikuks tänu Kultuuriministeeriumi tegevuskavale „Kultuuripärandi digiteerimine 2018–2023“, mille eesmärgiks oli, et kolmandik Eesti mäluasutustes – arhiivides, muuseumides ja raamatukogudes – paiknevast kultuuripärandist saaks digitaalsel kujul kättesaadavaks ning pikaajaliselt säilitatud. Tegevuskava valmimisele eelnes põhjalik eeltöö mäluasutuste digiteerimisvajaduste kaardistamiseks. Jõuti järeldusele, et kultuuripärandi digiteerimine on üks parimaid vahendeid tagamaks, et pärand kui tervik on säilitatud selleks kõige sobivamate vahenditega ning tehtud kättesaadavaks võimalikult paljudele huvirühmadele. Tegevuskava rahastati Euroopa Liidu struktuurivahendite investeeringutest.

Kultuuriministeeriumi tegevuskava jaotus pärandiliikide kaupa kuueks alamprojektiks: dokumendi-, trüki-, foto-, kunsti-, eseme- ja filmipärand. Suurima osakaaluga neist olid dokumendi- ja trükisepärand. Viimane jagunes suure mahu tõttu omakorda kaheks. Esimest etappi „Eesti keele ja kirjanduse ning omariikluse allikad“ juhtis Eesti Kirjandusmuuseum. Teine etapp kandis pealkirja „Eesti teadus- ja õppekirjandus“, selle eestvedaja oli Tartu Ülikooli raamatukogu. Lisaks ülikooli ja EMTA raamatukogule osalesid teises etapis veel Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu ja Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu. Digiteerimisteenuse ostmiseks korraldati riigihange ning selle tulemusena pakkusid teavikute digiteerimisteenust Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu ja Ratus OÜ. Digiteerimistöödega, mis momendil veel kestavad, alustati juba 2021. aastal ning eesmärgiks on 2023. aasta juunikuuks digiteerida 2 000 000 lehekülge eesti teadus- ja õppekirjandust.

Tänu projektile saime ära digiteerida EMTA raamatukogu arhiivis olevad õppejõudude teadustööd (loodud ajavahemikul 1946–1991), üliõpilastööd ja lisaks veel veidi vanemat muusika- ja teatralast kirjandust, kokku 2525 teavikut (umbes 200 000 lehekülge). Digifailid asuvad EMTA repositooriumis, edaspidi hoiustatakse need ka Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiivis DIGAR.

On suur rõõm, et nüüd on meil digitaalsel kujul olemas näiteks eesti muusikateaduse esiisa Karl Leichter'i käsikirjad "Kaasaegsus ja kunst", „Muusika areng Nõukogude Eestis" ja "Anton Bruckner", eesti folkloristi ja muusikateadlase Herbert Tampere "Juhendid muusikalise folkloori kogumiseks" ja "Läänemeresoome rahvaste rahvamuusika", koorijuhi ja relatiivse noodisüsteemi propageerija Heino Kaljuste "Jole-mi meetodiline käsiraamat" ning "Üldhariduskooli muusikaõpetuse käsiraamat" jpm.

Omala ajal on teadustöödena esitatud ka muusikateoste käsikirju, mille autoriteks on paljud eelmisel sajandil konservatooriumis töötanud heliloojad: Edgar Arro, Els Aarne, Gustav Ernesaks, Anatoli Garšnek, Eugen Kapp, Villem Kapp, Alfred Karindi, Raimond Lätte, Leo Normet, Harri Otsa, Jaan Rääts, Ülo Vinter jt. Tänu projektile said digiteeritud näiteks Heino Elleri Poem tšellole klaveriga, Artur Lemba Prelude pastorale väikesele orkestrile, Eino Tambergi Muusika ansamblile, Ester Mägi Monoodia klarnetile, Pala fagotile ja klaverile, Allegretto flöödile ja klaverile.

2022. aasta oli Eestis raamatukogude aasta. Meeldejäävamate sündmustena väärivad nimetamist Tartus toimunud teadusraamatukogude visioonikonverents ja Klassikaraadio saatesari „Kogutud muusika”, kus saatejuht Lisete Velt tutvustas eesti muusikakogusid. EMTA raamatukogust käisid raadiosaates kõnelemas Urve Leemets ja Ilvi Rauna. Seoses raamatukogude aastaga koostasime ka tavapärasest rohkem näitusi, näiteks EMTA raamatukogu vanimatest teavikutest, aga ka Ukrainaga seotud raamatutest ja nootidest jm.

Pärast kahe-aastast pausi (vahepealsed kokkusaamised peeti virtuaalselt) toimus sel suvel taas IAML (International Association of Music Libraries, Archives, and Documentation Centres) aastakongress. EMTA raamatukogu esindas kongressil Ilvi Rauna. Sündmus toimus Praha linnaraamatukogus, mille muusikaosakond on üks vanemaid ja suuremaid Tšehhis, kuid kaasatud olid ka Praha rahvusraamatukogu ja teised tšehhi suuremad mäluasutused.

Sel aastal jätkus ELNET Konsortsiumi 25. tegevusaasta tähistamine, mille käigus kutsuti kõiki huvilisi osa võtma aardejahist e-kataloogis ESTER. Osaleda sai seitsmes kategoorias. Aarde leidmiseks tuli lahendada etteantud ülesanded ning vastuste põhjal moodustatud koodi – aardejahi võtme – abil jõudis mängija e-kataloogis ESTER peidetud aardeni. EMTA raamatukogu vastutas Muusikamängu küsimuste ja auhindade eest.

Aprillis moodustati Eesti Rahvusraamatukogu initsiatiivil raamatukogustatistika töörühm eesmärgiga korrastada ja ühtlustada rahvusvahelistest raamatukogustatistika standarditest lähtuvalt statistika kogumise alused ja põhimõtted üle kogu raamatukoguvõrgu. Teadusraamatukogude esindajana valiti töörühma Ilvi Rauna.

Raamatukogu spetsialist Mary Tedre alustas tööd uue kataloogimisstandardi RDA (Resource Description Access) muusikalise auvise juhendi koostamise töörühmas. Teistes Konsortsiumi ja erialaorganisatsioonide töögruppides jätkati tegevust tavapärasest koosseisudes: Maarja Leemet RILMi eesti rahvuslikus komitees, Kristi Sarapuu Konsortsiumi haldurite kogus, Ilvi Rauna ühishangete töörühmas, Urve Leemets kataloogimise ja liigitamise töörühmas ning Eesti märksõnastiku toimetuses.

Traditsiooniliselt võõrustasime külalisi mitmest Erasmuse programmis osalevast kõrgkoolist, näiteks doktoriõppe tudengeid Viinist (University of Music and Performing Arts), raamatukogu juhatajat Prahast (Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts, HAMU) jt.

Aasta suurima soetusena osteti Jean Sibeliuse kogutud teosed kirjastuselt Breitkopf & Härtel (momendil on ilmunud 36 köidet), litsentsiandmebaasidesse lisandus kirjastuse Taylor & Francis teadusandmebaasi kollektsioon Arts & Humanities, meile annetati Enn Oja, Jüri Alperteni ja Ivo Kuuse noote, samuti väljaandeid kirjastuselt Polskie Wydawnictwo Muzyczne jm.

Osavõtt koolitustest, konverentsidest, seminaridest

EMTA koolitusnädal “Arenev akadeemia”:

Ilona Leib “Avaliku arvamuse kujunemisest ja kujundamisest” – Mary Tedre, Ilvi Rauna, Mare Bubõr, Tiiu Välja 24.01.2022

Anu Leppiman “Elamusdisain väärtusloomes” – Mary Tedre, Mare Bubõr, Tiiu Välja 24.01.2022

Elina Kivinukk “Vaimse tervise ABC” – Mare Bubõr, Tiiu Välja, Eli Lend, Leelo Kadarpik 25.01.2022

Jaan Aru “Loovusest ja „molutamisest”” – Mare Bubõr, Tiiu Välja, Eli Lend, Leelo Kadarpik, Urve Leemets 25.01.2022

Eve Tobias “Kovisioon kui arengu toetaja” – Mare Bubõr, Tiiu Välja, Leelo Kadarpik 25.01.2022

Merit Lassmann “Meie igapäevane emakeel: vähem sõnu, rohkem sisu” – Mary Tedre, Eli Lend 25.01.2022

Margus Pärtlas, Jane Kreek “Tagasisidest mitme nurga alt” – Mary Tedre, Ilvi Rauna 26.01.2022

Maksim Štsura jt. Aruteluring EMTA digiõppe tulevikust – Urve Leemets 27.01.2022

Arlee Kaugemaa “Plagiaadiennetustarkvara Ouriginal” ja Anu Veenre “EMTA repositooriumi praktiline koolitus” – Tiiu Välja, Mary Tedre 27.01.2022

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu Noorteklubi virtuaalne talveseminar „Andmed, millela Eesti ei saa” (Zoom) – Mary Tedre 14.02.2022,

Infoseminar „Üleriigilise mõjuga arendusprojektid” Eesti Rahvusraamatukogus (Webex) – Mary Tedre 16.02., 1.06. ja 8.11.2022

Artiklite automaatse märksõnastamise seminar Eesti Rahvusraamatukogus (Webex) 24.03.2022 – Kristi Sarapuu, Mary Tedre

Tallinna Keskraamatukogu e-raamatukogude veebikoolitus: Ellu, OverDrive, Naxos (Zoom) – Mary Tedre 8.04.2022

Eesti Muusikakogude Ühenduse kevadkoolitus ja üldkoosolek Tallinna Keskraamatukogus – Kristi Sarapuu, Mary Tedre, Tiiu Välja, Eli Lend, Mare Bubõr, Urve Leemets, Ilvi Rauna 13.05.2022

Eesti IUG I osa Tallinna Botaanikaaias – Kristi Sarapuu, Mary Tedre, Urve Leemets, Tiiu Välja 16.05.2022

Eesti IUG II osa Paekalda puhkekeskuses Lääne-Harju vallas – Kristi Sarapuu, Mary Tedre 30.–31.05.2022

IAML aastakongress Prahhas – Ilvi Rauna 25.–29.07.2022

Eesti Muusikakogude Ühenduse sügiskoolitus Viljandis – Kristi Sarapuu, Leelo Kadarfik, Mary Tedre, Urve Leemets, Ilvi Rauna, 16.–17.09.2022

BAAC (Baltic Audiovisual Archival Council) konverents Eesti Ajaloomuuseumi Filmimuuseumis Tallinnas – Mary Tedre 28.10.2022

Eesti teadusraamatukogude visioonikonverents Tartu Ülikooli raamatukogus – Ilvi Rauna, 1.11.2022

RDA veebiseminar Eesti Rahvusraamatukogus (Webex) – Leelo Kadarfik, Urve Leemets, Ilvi Rauna, Kristi Sarapuu, Mary Tedre, Tiiu Välja 21.11.2022